

Szerkesztőségi iroda:
Főutca 186. sz. — Ide intézendő minden a lap szellemi részére vonatkozó közlemény.
Hirdetések elfogadtnak a kiadó hivatalban Nagy Ferenc könyvkereskedésében Gyulán.
Hirdetések díja: Egy négy hasábos Garmondsor 5 kr. — Bélyegdíj 30 kr.

BÉKÉS

Megjelenik hetenként egyszer minden vasárnap.
Előfizetési feltételek:
Egész évre . . . . . 4 frt.
Fél évre . . . . . 2 frt.
Negyed évre . . . . . 1 frt.
Az előfizetések bérmentesített levelekben a lap kiadó hivatalához intézendők.

politikai, gazdasági és ismeretterjesztő hetilap.

Előfizetési felhívás

politikai, közgazdasági és ismeretterjesztő hetilapra.

Előfizetési feltételek: helyben házhoz hordással vagy vidékre postán küldve:

April — December	9 óra	3 frt
„ — September	6 „	2 „
„ — Junius	3 „	1 „

Gyűjtőknek nyolcz előfizető után egy tiszteletpéldány jár.

Az előfizetések bérmentes levelekben a lap kiadóhivatalához — Nagy Ferenc könyvkereskedésébe, Gyulára czimzendők.

Kéretnek a t. cz. előfizetni szándékozók, miszerint előfizetéseiket mihamarább s még e hó folytán beküldeni sziveskedjenek, hogy a lap nyomtatandó példányainak száma iránt kellő időben tájékozás szereztethessék.

Hajóssy Ottó,

a „Békes“ kiadótulajdonosa és felelős szerkesztője.

Elismervény.

A „Békes“ tek. szerkesztősége, a „Pesti Napló“ szerkesztőségének ma a következő adományokat adta át:
Batthyány szoborra . . . . . 106 frt — kr.
Honvédmenházra . . . . . 55 frt 40 kr.
Összesen 161 frt 40 kr.
Pest, mart. 19. 1870.

A „Pesti Napló“ szerkesztője:
Urváry Lajos.

Törvényhatósági önkormányzat.*)

I.

(N. K.) Most midőn az egész haza jó polgárai a törvényhozó testülettel együtt napról napra türelmetlenebbül várják, sürgetik e kérdés megoldását, találgatják, fejtegetik az esthetőségeket; — midőn pártárnyalat nélkül a törvényhatósági önkormányzatnak nem megsemmítése, hanem a parlamenti kormányformával kiegyeztetése képezi hazánkkal együtt mondhatnám minden európai alkotmányos államok mozgalmának alapját, hogy így a politikai szabadságon kívül polgári, társadalmi s egyéni szabadságukat is érvényesíthessék: célszerűnek s alkalomszerűnek látszik nekem a „Békes“ közelebb megjelent 5. 6. 7. számaiban ez érdemben hoztam intézett nyilatkozatra felhívó cikszorozatokra nyíltan, határozottan sine ira et odio válaszolni; —

nemcsak azért mert e cikkeken kifejtett eszméket nem mindenben osztom, hanem azért is, hogy ez érdemben barátságos eszme cserével, de a honszeretet egyenlő rokon érzetével fejezzük ki e legfontosabb intézményünk irányában követendő eljárásra nézve úgy célunkat mint

eszközeinket s itéljen felettünk megyénk elfogulatlan, de szerintem egyaránt szabadelvű jó hazafiúi érzelmekkel áthatott közönsége. —

A „Békes“ 5-ik száma alatti „válasz“ szerzőjével ellenkezőleg szerintem a törvényhatósági önkormányzat csak három joggyakorlatot feltételez, 1-ör hogy a törvények végrehajtását s az igazság kiszolgáltatást, — 2-or a rendőri s politikai közigazgatást, 3-or statutorius jogot saját törvényhatósága területén saját választott, vagy általa kinevezett bírái vagy, tisztviselői által szinte saját választott képviselő testülete előtti közvetlen felelősség mellett a köztörvények értelmében gyakorolja. —

Ezen önkormányzati jogból önként foly ki a törvényhatóságoknak a törvények megtartása felletti örködési jogköre: mert a központi ministerium e hatóságok közvetítésével hajthatatlan végre a törvényt, úgy az igazság szolgáltatás, mint a politikai téren, ezen hatóságok és ezen hatóságoknak felelős tisztviselői a központi hatalom törvényellenes vagy törvényen nem alapítható rendeleteit foganatosítani nem érezhetik magukat kötelezetteknek; — de választottnak kell lenni, mert a központi hatalomtól kinevezett, szolgál kötelezettségénél fogva meg van fosztva jogától a teendő törvényessége felett is gondolkodni. —

Ezekből világos, hogy én tagadom Dr. Kovács urnak azon első állítását, hogy a törvényhatóságok az 1848-ki azon törvények által veszítették el legfőbb autonomicus jogukat, hogy a bandarialis honvédelmi jog s kötelezettséget a nemzet vette által, s hogy az utasítással ellátott követküldési jogtól elestek: — mert e kétjognak az önkormányzattal semmi köze, ezek csak az oligarchiai, aristokratiai — nemesi, egyéni, eredeti jogoknak a megyékre szállt jogai s kötelesegei voltak.

Kétségtelen ez abból, hogy a törvényhatóságok — megyei és városi — e két joguknak feladását s a nemzetre ruházását a parlamenti kormányforma biztosításáért magok sürgették az országgyűléseken, jelesen már 1832/3-ik évben élőkön a mostani cultusminister ur — Szalay — s több jeles hazafiakkal: — s nem a törvényhatóságokon, hanem a rendi alkotmányt önzésből féltő aristocratián, főleg pedig a bécsi kormányon mult, hogy a törvényhatóságok többsége akarata ellenére is a parlamenti kormányformát Bécestől csak 1848-ban csikarhatták ki, csak a megyei szerkezetnek a parlamenti felelősséggel leendő összhangzásba hozatalát kötötték ki a megyei követek, mi most vár megoldásra. — Következésképen oly megyék ellen küzdött s küzd Kovács ur, midőn az ellentállási jogokat, a követi utasításokat, a banderiumokat emlegeti, minőt senki sem akar; mert mindnyájan, kik a megyei életbe évtizedekig forgottunk s szolgáltunk jól tudjuk, de apánk is jól tudták azt mit ő mond, hogy a megyék ellenállási joggyakorlata csak guerilla harc volt a bécsi absolutismus ellen, s hogy azoknak a megyei erőknak a parlamenti kormányba összpontosítása a fő, mit a megyék *actiona tehetetlen* guerilla harcának ki kell küzdeni; s erre törekedtek is — de a bécsi kormány is ép oly jól tudta azt, hogy ha a parlamenti kormányt megadja, a magyarnak nem tehet többé annyiszor a mennyiszor törvényellenes szivattyuzást a nemzet ellen; mint ezt a rendi alkotmány mellett bizton tehetette, azért nem adta ezt meg 1848-ig, de ekkor is megbánta, visszavette, s csak az olasz- és németországi veszteségei után adta azt meg most közelebb talán komoly elhatározással; — ez egyenesen a törvényhatóságok évtizedeken folytatott küzdelmök eredménye, ez által önkormányzatokból semmit sem adtak fel, csak az országos törvényhozás és honvédelmi kötelezettséget *megosztották a néppel*, hogy elszórt erejüket a parlamenti kormányba a néppel összesítsék s ellentállásra is képesítsék.

Ezekért tagadom én, hogy Dr. Kovács ur által fejtegetett banderialis s követutastási megyéket egy balpárti ember is visszakövetelné, mert e jogokat a megyék magok adták oda a parlamenti kormánynak, hogy a nemzet ellentállási erejét s önkormányzati jogát Bécs ellenébe biztosítsák.

De állítása támogatására felhozott Kossuth, Nyáry Pál, Hevesmegye és Szombathely szavai sem szólnak mellette; — mert Kossuth se mond ott többet, mint hogy „a megyei institutio az 1848-ig meg hagyott alkotmányóri állásából le ne szoríttassék — pusztá administrationalis bureauvé,“ tehát sem az ellentállási, sem a követi utastási jogra nem hivatkozik, mint a melyek 1848-ban sem tartoztak a municipalis hatóságok alkotmány őrzi jogaihoz; — Nyáry Pál szava sem szolgál Dr. Kovács úr mellett azért, mert, az idézett szavát Nyáry Pestmegye következő gyűlésén maga vette tetteleg vissza, indítványozván a ministerium rendelete teljesítését, s csak a sérelmi felterjesztést követelte; — Hevesmegye határozata sem, mert az idézett 2-ik és 4-ik pont teljesen correct az autonomia értelmébe, hogy t. i. a kormány a törvényhatóságok tisztviselőivel ne közvetlen, hanem

*) Tárgyhalmaz miatt csak most adhatjuk. Szerk.

Mai számunkhoz Keller és Zsitvai pesti hölgy-divat raktára hirdetménye van csatolva.

közvetve a megye által rendelkezék; — s ezt a ministerek így is teszik s tették mindig; — a 3-ik pont, mely az ellentállást tartja fenn szerintem nem helyes, de mivel még törvény által e százados gyakorlaton nyugvó usus eltörölve nincs, törvénytelennek nem mondhatom, s hiszem oka a volt e 3-ik pontnak, hogy megoldva még nincs a törvényhatóságok rendezése, kellő törvény által s ez a fenforgó vita sarka, a bihari petitionnak indoka, s erről a jövő számban.

A „Reform“ írja: **A Deákpárt** 24-én este 6^{1/2} órakor tartott értekezletét, melyen Eötvös József b. és Lónyay Menyhért miniszterek is jelen voltak, mindenekelőtt a **zárszámadások** tárgyában kiküldött bizottságnak jelentése került szóba. E jelentés tüzetesen csak a párt pénzügyi konferenciájában fog vitatás alá kerülni, az értekezlet azonban előlegesen is azon megállapodásra jutott, hogy a zárszámadásokra nézve a fölmentés a kormányhatározati javaslat alakjában megadassék. Az értekezlet egyúttal azon óhaját fejezte ki, hogy a kormány mindazon tárgyakat és javaslatokat, melyek pénzügyi kérdéssel vannak kapcsolatban, még az ünnepek előtt befejezze.

Ezután Eötvös József b. tudatta a párt tagjaival, hogy a **vallás szabad gyakorlata, az egyetemek újjászervezése s a középtanodákra** vonatkozó három **törvényjavaslatát**, a melyeket már korábban úgy az értekezlettel, mint a lapok útján a nagyobb közönséggel is közölt, legközelebb, talán a holnapi ülésben leteszi a ház asztalára.

Végül a **Hollán-ügy** került szónyegre, a meny nyiben a párt egy tagja azon kérdést intézte a kormányhoz, vajjon a közvélemény megnyugtatósa végett, nem volna-e hajlandó, mind ez a magán társulatok teszik, az államvasutak jövedelméről és kiadásairól szóló részletes kimutatásokat a lapok útján közzétenni? — A közlekedési miniszterium jelenlevő államtitkára, **Hollán Ernő** ez iránt teljes készségét nyilvánította s kijelenté, hogy a részletes kimutatásokat minél előbb nyilvánosságra fogja hozni.

Torna és tüzoltó ügy.

A helybeli torna- és tüzoltó-egylet igazgató választmányára 17-én tartá meg első ülését. A választmányi tagok szép számmal jelentek meg azon, — kiket az igazgató-elnök szívélyesen üdvözölvén, ugyancsak az igazgató-elnök előbb is az egylet anyagi állását terjeszté elő. Ez előterjesztésből, úgy a titkárnak az egylet által a farsang derekán rendezett bál jövedelmére vonatkozó kimutatásából örvendetes körülmény gyanánt tűnt ki, miként a rendes kiadások fedezve vannak és miként az egylet eddigelé 945 frt tökével rendelkezik.

E helyütt szükségesnek tartom megjegyezni, hogy miután az egylet részére fennmaradt nyeresémi tárgyak még el nem árusítvák, — a bál jövedelme egész mérvében még nem tudható.

Ez előterjesztésekkel kapcsolatban az egylet elnöke gr. Almásy Kálmán urnak az egylet gyarapítására tett 50 frtnyi ajándéka jelentetvén be, — ez köszönettel fogadtatott.

Ezután több indítvány került szónyegre, jelesen: hogy az egylet az országban létező hasonlegyekkel magát szellemi összeköttetésbe tegye:

— elfogadtatott.

Hogy az egylet a vármegye bizottmányának erkölcsi támogatását kérje ki:

— hasonlólag elfogadtatott.

Hogy az egylet számára egy torna és tüzoltó telep és pedig törlesztésre felveendő kölcsön útján építtessék:

— ez indítvány szintén elfogadtatván, e tekintetben egy tervezet kidolgozására küldöttség rendeltetett ki.

Hogy a magán tanoncok díja megállapíttassék s az egylet az egyházakkal, az ezek által a tornászásban gyakoroltatandó tanulóknak nézve szerződési viszonyba lépjen:

— elfogadtatott s evvel egy küldöttség bizatott meg. És

hogy miután ott, hol honvéd zászlóalj-parancsnokság létezik, lövölde emelendő s ennek igénybe vételére ministeri rendelet alapján a polgárok feljogosítvák s miután az e célra a város által kijelölt hely nem célszerű; az uradalom kéressék meg egy a célnak megfelelőbb hely átengedése:

— elfogadtatott s az e tekintetben kirendelt küldöttség odautasított, hogy a helybeli honvéd zászlóalj-parancsnokkal magát érintkezésbe tévén, a kérdéses helyet közösen kieszközölni igyekezzenek.

Majd főispán úr ö mltságnak levele olvastatott fel, melyben a vármegye kertjét az egyletnek nyári helyiségül átengedi. Mely tárgyban a szükséges teendők teljesítésével az igazgató megbizatván, — a tagsági díjak beszedése rendeltetett el s evvel a pénztárnok bizatott meg.

Vége tornatanárnak a jelenleg Pesten lakó tornász Oherolli János évi 800 frtnyi fizetéssel választatott meg.

Ezek valának a tárgyak, melyek az egylet igazgató választmányának első ülésében előfordultak s melyeket — habár vázlatban — nyilvánosságra juttatni célszerűnek tartottam.

Egy tornász.

Törvénytörési osarnok.

Mult év oct. 28-án Petneházy András Nagy Imre k. tarcasai tanyájára ment, hogy ott béresként szolgáló öcsését magához disznótorra hívja. Beszélgetés közben feleselésre került a dolog, mely csakhamar tettelegességre fajulván, Nagy Imre Petneházyt arcul ütötte, az meg viszont egy vashorog nyéllel oldalba lökte s földhöz vágta, ennek végeztével pedig eltávozott. A mint a tanyától 60 lépésnyire érhetett, Nagy Imre puskáját előkapván, a távozóra — a nélkül, hogy az csak sejtítette is volna — hátulról rálőtt, és hátán, valamint jobb karján súlyosan meg is sebesítette. A megyei törvénytörési f. hó 7-én tartott ülésén Nagy Imrét a súlyos testi sértés bűntettében bűnösnek találván, 4 hónapi börtönrre ítélte.

Gályik Szász Mihály szabadságos katona mult évi mart. 6-án esteli 8—9 óra közt a csabai vendéglő kávéháza előtt Giesmann Rudolf erdélyi szászvárosi lakos által az iudóházhoz való kikísérésére felszólítatva, őt az utközben levő „Kakas“ majd a Vietorisz-féle kocsmába, onnan pedig a már ittas idegent a városon kívüli alsó szénáskertbe vezetvén, bottal leütötte és 60 frtot tartalmazó tárcáját s egy zsebében levő kétesövű pisztolyát elrabolta. — A rablás elkövetése után kevés idő múlva elfogtatván, rögtönbíróhoz elé állított, ez azonban az esetet a rendes bírósághoz utasítandónak találta; mihez képest a megyei fenytörési törvénytörési G. Szász Mihályt f. hó 9-én rablás miatt 6 évi börtönrre ítélte.

TÁRCA.

A márciusi napok.

I.
Az előző évek.
(Folytatás.)

Az ember mikor öregszik, nem előre, hanem hátra szeret tekintgetni. Meg van ennek a maga jó oka. „Hej! mikor én fiatal voltam, az én időmben haj, haj! de most“ stb. Ilyenfélékkel szokta magát a szegény aggkor vigasztalni, hogy — az ő ideje eljárt, és a jelenen — mely nem az övé, megboszulni. A tehetlenség szava ez; hagyjuk neki e szegényes kedvtelést.

Ovakodom e szótól, bár napjainkban már nem egyszer hangzott, s nem is aggok ajakáról, hanem ifju sajátónk hasábjairól, hogy — nincs fiatalságunk! En ezt nem mondom, már csak azért sem, nehogy tetteröm gyanuba essék, aztán 48. táján voltam fiatal én is, azt mondanák: bennem is a mult rivalisál a jelennel. Tehát nem volna fiatalágunk, mely nemes példákön hevülne, melyet a nemes példa tetre ösztönözne s nem volna nemzedék mely a nemzet fogyó napszámosait méltóan pótolni képes volna.... En ezt a nagy szót kimondani nem merem, csak azt mondom — ne adja Isten! S ha úgy volna, legyen máskép mától kezdve, mert ily úr a nemzet újjászületésének válságos napjaiban nagy szerencsétlenség volna; ha az a kö, melyet megfeszített erővel a tető felé emelünk, új, felváltó erők hiányában vissza, lefelé kezdene hullani, ki tudná rombolását kiszámítani... „Magyarország nem volt, hanem lesz.“ E nagy szók a jövő fiatalágában bizva mondattak; mert ha a nemzetnek mindig ujuló, méltó fiatalága nem volna, akkor az egész nemzet megvéntülne, az elaggott nemzetnek pedig csak egy jövője lehet — a dicstelen halál...

En azt, hogy nincs fiatalágunk, nem mondom, hanem azt: hogy a 48-nak (bele értve az előző éveket is, különben 48-ra soh'se virradunk vala), hogy a 48-nak igen is volt fiatalága! midőn Széchenyi István korának új Prometheusa, életre ébreszté a dermedt nemzetet, hogy díjul önmaga sziklához láncolva szenvedjen kínos, lassu halált — midőn a nemzetébredés hajnalán a nemzet lantosa magasról hallatá pacsirta hála-dalát — e fiatalág,

mint Spárta ifjai, virágfüzerekkel ékesíté magát, a nemzet jövőjeért nehéz csatákra kész, tisztelt honfit, honfi érdemet, tanult, okult, küzdött — s ime, kik ök, a kik az átalakulás nemes terhét viszik, hogy ha lehet, ez életképes, de elmaradt hazát annyi ellenséges törekvések, annyi kalmári verseny ellenében megmentsék — a 48-as fiatalág az valóban, de mit mondok, hiszen ök annál becsesebb ugyan, de gyér töredéke csupán azon lelkes egésznek, melynek legtöbbjei az önvédelem, szabadság harcaiban a haza iránti tartozást vérükkel rótták le....

Nemzetem ifjai nem vetek követ reátok, elég ha mondom: a közelmult nagy napok történetét lelketekbe vésésétek....

De ime elfogodom; szememen mintha fátyol volna; kiesem szerepemből elbeszélő a ki — volnék.

Hol is hágtam el — igen! hát hab üzte a habot, az ár mind magasbra hágott, a nemzet hajója ott uszott a hullámok között, hol emelkedve, hol félig eltakarva — de életvidoran s várva a pillanatot, hogy horgonyt vehessen....

Széchenyi.... a parton maradt — egyelőre — és telve honfi buval, telve önváddal — kétségbeesett hangokat hallatott, melyeket a hajó népe a kedvezőnek remélt szélben meg nem értett, sőt valaki azzal a frivol élccel fogadta: „hogy ő — Széchenyi — tyukhoz volna hasonló, mely a partról nagy kotkodálva hívja veszélyben hitt kacsafiait, a kik a tóban biztosan s vigan uszkálnak.“

Az élc bizonyos határig találó, de frivol volt, bizonyos határig mondom, t. i. a kacsafuk biztosságáig.

Annyi áll, hogy Széchenyi csaknem egyedül, két pad közt maradt, mint ő maga mondá, epés nevetéssel, mely az ajkak görcsös vonaglásával végződött; de a Széchenyi-Kossuth kérdés szerintem még illetékes itélettel befejezve nincs: ezt az itéletet az elfogulatlan jövő hozza meg majd a teljes kifejlődés után, mert azt tartom még oly okmányok is hiányoznak az itéletohához, melyet szintén a jövő van hivatta szolgáltatni.

Azonban elközelgett a követválasztás ideje, az 1848. országgyűlésre. A követi utasítások nagy harcok folytán már elkészültek. Azok tulnyomólag ellenzéki értelemben készültek, a sérelmek orvosolásán kívül erélyes, határozott hangon reformot sürgetők, tehát főleg az adminis-

tratori rendszer megszüntetését, a teherviselés közösségét, criminalis codext, községi rendszert, a helytartótanácsnak a bécsi kormánytól függetlenítését, ilyen által kezelendő pénzt nemzeti célokra stb.

Kossuth nélkül országgyűlést képzelni se lehetett, ő tehát Pestmegye egyik követjelöltje lett, noha irányadó társai közt sokan voltak, kik barátai nem voltak — nem nevezetesen Batthyányi Lajos az ellenzék vezére sem, a ki az ellenzéki körben előttem mondta „hogy ha a barátság határozna, ő sem lenne K. mellett, de itt ügyről van szó.“ — A másik jelölt Szentkirályi Mór volt. Utóbinak utja nyitva volt, de lehet képzelni Kossuth ellen mily erők vállalkoztak. Maga az ellenzék körül 7000 pftot tett össze (persze Batthyányi Lajos maga 4000 ftot adott hozzá), de mi volt ez „ad tantam sitim“, aztán a generi a maga szemetjén kényére dolgozhatott. Az ellenjelölt egyik Péchy volt, megyei auctoritás. Eljött a kenyértörés ideje; rukkolt be sürti sorokban az ellenjelölt nemes hada hadnagyai vezérlete alatt; 3—4000-en lehettek. A Kossuth-párt is megtette tüntető meneteit a városban, vezérelték lóháton Batthyányi Lajos fekete, sastollas kalap, és fekete fürtös gubában, Batthyányi Kázmér veszprémi betyáros pörge kalap és cifra fehér szűrben, Teleky László, Podmanický Frigyes, Ráday Gida, mind megyei corifeus stb. Besze János, mint ilyes alkalmaktól elmaradhatlan — imposans kortesvezér, meg némi nemeség, meg a timárlegénység, meg egyéb kaputos publicum — de mind kevés 3—4000 ellen; voltak szónoklatok, Kossuth programot mondott, mind szép, de az a 3—4000 kortes, a mely úgy rukkolt elő mint a fal!

No fiuk, mondták a vezérek, ha holnap megbukunk, nagyot bukunk. Vagy szétugrasztni, vagy holtra itatni, vagy elhódítani ma éjjel a cserhádi atyafiakat, vagy — Tót Pál; ez a jelszó.

Nosza, ki hogy birta, neki a tanyáknak, melyeket ám hétfejjü sárkányok őriztek... Először bejutni volt a feladat s bejutvám auf Ehre venni azt a 4000-et. Minden megtörtént s csak annyit mondok, hogy úgy szétszedtük azon egy éjjel a Péchy hadat, hogy Péchy reggelre már sibolta a követéséget Balla Endrére, kapott is ez talán 300 szavazatot — s éljen Kossuth! hangzott a megyeház udvarán, éljen Kossuth! az utcákon, a lapokban, az országban.

(Folyt. köv.)

Külföldi rövid hírek.

—bk. A nagyhatalmak között jelenleg a Rómában teendő együttes lépések iránt élénk eszmecsere folyik.

—bk. A ravennai megyefőnök Escoffier tábornok 19-én reggel szobájában egy Cattaneo nevű közbiztonsági felügyelő által meggyilkoltatott. A gyilkos maga jelenté be magát a törvényszéknél s büntényét bevallá.

—fk. Montpensier hg. büntetése a spanyol törvények szerint legalább is 4—6 évig tartó száműzetés lesz. Katonai tszék mond felette ítéletet, de bármily enyhe legyen is az, le kell mondania trónigényeiről.

—bk. Grf. Montalambert, ki 1858 óta tagja volt a magyar akademiának is, közelebb elhunyt. Halála előtt két nappal meg sajátkezű hosszabb levelet írt, br. Eötvös Józsefnek. Temetése Párisban nagy ünnepélyességgel ment véghez.

—bk. A porosz király születésnapja alkalmával egy rendkívüli fényes ünnepély tartatott. Az összes északi szövetség képviselve volt fejedelmek vagy uralkodók által. Délmetországból csak a badeni nagyhercegnő volt jelen.

Ujdonságok.

— Az évnegyed lejártá közeledtével kérjük a t. közönséget s lapunk eddigi előfizetőit, hogy az előfizetéseket még e hó folytán a kiadóhivatalba beküldeni sziveskedjenek.

— E lap szerkesztője 2 havi távollét után a fővárosból haza érkezett, mit tisztelt munkatársainkkal azzal tudatunk, hogy a lap szellemi részét illető közleményeket ezentúl nevére címezve beküldeni sziveskedjenek.

— Gyula város közönségét bizonyára kellemesen fogja meglepni a hír, hogy Follinus Jánosnak jelenleg Aradon működő jeles színtársulata május havában körünkbe érkezik s a nyári időnyen át itt fog működni. Az erre szóló hatósági engedély nevezett színigazgatónak már megadott.

—u. Jámor János gyulai lakos 4½ éves Pál nevű fia, folyó hó 23-án a tanyán, gyufávali játszás következtében támadt tűz martalékává lett.

—d. Mint curiosumot közöljük: Békésmegye egyik községében az 1860-ik évben a magtárba maradt 33 pozs. mérő buza és 4 pozs. mérő köles az akkori bizalmi férfiak által eladatván, a befolyt összegből 100 ft, a községnek épen azon időben már törvényes eljárás tárgyát képezett legelő elkülönítési ügye hálásabb megoldása céljából, az urbéri bíróság egyik befolyásosabb tagjának X.-nek jutalom adni határozottat. A község bírójá a határozat következtében másodmagával a megye székhelyén meg is jelent, X.-hez bekopogtatott: de ez az ajándékot el nem fogadta, sőt az ajándékozót becsukatással fenyegette. E kísérlet után azonban a bíró és társa alig telepedett meg a kiállott faradalmakat kipihenendő szállásán; midőn egy ismeretlen ember jelenik meg s ennek abbeli nyilatkozatára: „elfogadjá már X. a 100 ftot“ a bíró társának s ez X. lakása előtt az ismeretlennek a 100 ftot átadja, mire az ismeretlen a lakba egyedül bemegy s onnan csakhamar kijöven, az ügyet elintézetnek jelenti ki. A bíró és társa azután, mint kik dolgaikat a legjobban végezték szépen hazaballagtak; de később a bíró és társának rettentő bánatára kisért miszerint ők azon ismeretlenben egy iparlovagot fogtak. Eddig a számadást vizsgáló számvevőségnek az érintett maradványra vonatkozó észrevétele folytán a bíró által előadott eset. Mely esetre aztán, s most jó medve, az érdekelt község képviselő testülete — mint azt a napokban tartott számvevősékeken hallhattuk többek között következő véleményt mond: amennyiben a bíró a 100 ftot a legelőelkülönítési ügy eredménydusabb elintézése végett az illetékes urbéri bíróság egyik befolyásosabb tagjának megjutalmazására kívánta áldozni; a cél közüdvös voltánál fogva a képviselő testület a bíró eljárását helyeselni s helybenhagyni kénytelen: kárhóztatja s rosszallását fejezi ki ellenben iránta azon könnyelmű és félszeg eljárásáért, mely szerint ő a jutalomra szánt összeg kézbesítését egy általa egészen ismeretlen egyénre bízván, ennek élelmességén a nemes cél kivitele hajótörést szenvedett s a közvagyon terhére maga a jutalom összeg is elsikkasztatott.

— Megjelent és szerkesztőségünkhöz beküldött. „Egyetemes kamattábla“ című munka, Rózságyi Márton okleveles reáltanár s működő bankhivatalnoktól. E kamattábla nyomán minden százalékláb szerinti kamatok bármint tőkétől minden időtartamra könnyen, gyorsan és bizossággal egész tized-krajcárig pontosan határozhatók meg. Magyar és német nyelven van összeállítva. Ára 80 kr. Ajánljuk a tőkepénzesek s általában a pénz embereinek figyelmébe.

— Mai számunkhoz mellékelve küldjük szét Keller és Zeitvay pesti hőlgydivat-raktára hirdetésnyét. Ajánl-

juk a t. közönség s különösen a hőlgyvilág figyelmébe, mely arról, hogy az említett raktár választékosság s olcsó árak tekintetében különösen kitűnik — netáni megrendelése által leginkább szerezhethet magának meggyőződést.

Vegyes hírek.

— A királyné e hó 21-én délben Eötvös báróné kíséretében látogató meg a háromdobutzeai evangélikus árvaházat. Ő felségét Török Pál püspök fogadta, a teremben pedig, hol a növendékek együtt voltak, Székács superintendens tartott üdvözlő beszédet. A királyasszony ezután az egész helyiséget s a növendékek dolgozatait is megtekintette. A renddel, tisztasággal teljesen meg volt elégedve annál inkább, mert csak kevéssel ezelőtt tudták jövetelét s semmi előkészületeket nem tehettek. Ő felsége háromnegyed órai időzése alatt folytonosan magyarul beszélt s végül 100 frot ajándékozott az árvaháznak.

— A törvényhatóságok rendezése kérdésének végleges megvitatása végett, a helyügyér az összes főispánokat értekezletre hívta meg, s az illetők e napokban meg is érkeznek Budapestre.

A Bathányi szobor bizottsága megalakult. Elnöke Horváth Mihály, tagjai: b. Kemény Zsigmond, Stupa György, Királyi Pál, Váradi Gábor, Kovács László, Henszlmann, Barabás, Székely, b. Podmanický Frigyes és jegyző Urvári Lajos. A gyűjtések eddigi eredménye 11 ezer frt-hoz közel van, mely újabb felhívások folytán remélhetőleg 22—25 ezerre lesz emelhető.

— A zágrábi izraelita orthodox párt egyhangulag bizalmi s hálafeliratot szavazott meg Deák Ferencnek az orthodox izraeliták érdekében tanusított szabadelvű magatartásáért.

— Szolnokról írják, hogy ott mult vasárnap egy lakatosinas a szt. ferencziek templomába záratta magát, s ott három persely zárát leeresztvén, azok tartalmát elcsente. A tolvajlás eredménye nem elégitette ki, mert csak egy perselyben talált pénzt, s az is mindössze csak 2 ft 60 kr. volt. Azonban ezzel is meg kellett elégednie, s a templom ajtó zárát belülről lesröfölvé, elosont. Első dolga volt a lopott összegből szivart venni, mit azonban mestere véletlenül észrevéven, kérdőre vonta őt. A fiatal tolvaj azt válaszolá, hogy ő az anyjától kapta, mit ez utóbbi azonban a mester kérdésére tagadott, s így csakhamar kiderült a büntény, mely miatt a templomrabló most a fenytő törvényszék előtt várja büntetését.

— Érdekes fogadás. Közelebb Debrecenben Halmágyi Lipót és Nadányi Miklós urak fogadtak, hogy a kis-pécsi falu első házából egy mértföldnyire eső téren a debreceni vánházig ki lesz a győztes. A futás ugratási akadályokkal nehezítettett. A győztes Halmágyi Lipót lett, ki ez utat 15 perc alatt tevő meg s versenytársát 150 öllel előzte meg. A futatókat a kiindulásnál s a célnál is nagy néptömeg várta s a győzött tapsokkal és koszorúkkal jutalmazá.

Német színészek Szegeden. A legnagyobb alföldi magyar városba német színtársulat akar menni.

Több szegedi buzakupec a Maroson gabona után járván, dereglyéjökkel egy tőkére jutottak, és felfordultak, többen ott lették halálukat.

A „Posta közlöny“ következő levélcímeket közöl: ezen levél küldetik Fried Leopoldnak szabó urnak tisztelettel Eszég megye Csepén falujában. Eszég az utolsó posta. Szentáról küldetik Somogy megyében. Ez a levél Atádon adatott fel, megfordult Eszéken és Szigetváron, újra Eszékre küldetett, mert Csepén Eszék mellett van. — Juhász Ferencnek a kis-Lapáncról jött Eszékre lakni. — Futó recepten küldjék ez a levelet mert ennek a mássa már tegnap megjött. — Ez a levél Barcsra szól Postakocsisnak szól Szuhaja neked szól adassék pajtasi szeretettel sürgős mássát e várom án. — Diese Adresse Ludots Morots und überzugenben nach Meozi Budi Vorkosch Moskovitz.

— Germanisáció. A „Neue freie Presse“ híres pesti levelezője, ki most már Bécsben, a nevezett lap redakciójában írja „pesti“ leveleit, legújabbban a következő passussal örvendezteté meg olvasóit: „Szegeden, a magyarság leghatalmasabb paradicsomában, s azért a zsványáság gyupontján egy német színtársulat fog előadásokat rendezni. Ily gyorsan s ellenállhatlanul hatol előre a germanisáció. És ily körülmények közt akar Andrassy gróf a maga híres kölcsönével a főváros német-ségének nyakára hágni!“

Gazdaszat, ipar, kereskedelem.

Meghívás. A békésmegyei gazdaság egylet igazgatói választmányának tagjai a folyó évi martius 28-án délután 3 órakor Gyulán a megye teremében az idei

versenyek és kiállítások ügyében tartandó ülésre megjelenni kéretnek.

Gerendás martius 20 1870.

Igazgatói megbízásból
Mokri Sámuel
titkár.

(—) Megjelent és vettük a békésmegyei gazdasági egylet „Értesítő“-jének 186%-ik évi teljes, 186%-ik évi „Értesítő“-jének pedig első füzetét. Mindkét mű nagy gondnal van egybeállítva s az egyletnek az illető időn keresztüli működésének részletes rajzát tárják elénk. Sajnáljuk, hogy idő rövidege miatt (a könyveket későn kaptuk) jelen számunkban bővebben nem ismertethetjük azokat, s mire ezt tehetnők, azok már bizonyosan annyira közkezezen forognak, hogy ismertetésük ismétléssé sőt feleslegessé is válnék. A rövid áttekintés után is azonban annyit mondhatunk, hogy a megyénk anyagi viszonyai közvetlen emelését célzó gazd. egyesület nagyfontosságú feladatának sikerrel felel meg és hogy szerves egészben feltüntetett működése biztos zálogul szolgál arra nézve, hogy gazdasági viszonyaink sikeres továbbfejlődése az egyesületben a legbuzgóbb s legtevékenyebb tényezőit bírják.

Az egyletnek 186%-ik évben összesen 509 tagja volt; ezek közül megyénkivüli 1. A tagok számához legnagyobb contingenszt Csaba szolgáltat, hol 108 egyleti tag létezik. Utána Gyula 61, Szarvas 50, Békés 42 taggal következnek; nagyobb községeink, mint Orosháza, T.-Komlós, Gyoma feltűnő kevés tagot számlál; az első helyen 17, a másodikikon 11, a harmadikon 16 van. És míg a kis Gy.-Vári 13 taggal dicsekszik, addig Öcsöd 4-et, Endrőd pedig kettőt mutat fel.

A tagoknak ezen most feltüntetett száma az 186%-ik évre is fenállónak mondható, a mennyiben a megelőző évben csak is két tagnak járt a kötelezettsége.

Az egyletnek az 186%-ik évben 4935 frt. 78 kr. jövedelme, 2990 frt. 48 kr. kiadása volt; ennél fogva a most folyó 186%-ik évre 1945 frt. 30 kr. pénzmaradvány származott át. Ugyanez utóbbi évre készített előirányzat szerint a jövedelem 4560 frt. a kiadás pedig 3365 frtra tételt.

A békésmegyei takarékpénztár a hatodik évi, továbbá a hozzátartozó békési és orosházi fiók-pénztárak első éves üzletforgalmi kimutatása 1869-ik évről.

B e v é t e l.

Pénztármaradvány 1868. évi dec. 31.	19,642.78
Részvény tőkéből	3,160.—
Betétekből	812,619.14
Könyvecske díjából	151.22
Letéti díjából	86.47
Leszámitolt váltók visszafizetéséből	892,870.—
Jelzálogi kölcsönök	54,135.—
Előlegek	21,008.—
Váltók kamataiból	14,953.83
Jelzálogos kölcsönök kamataiból	17,040.60
Előlegek	851.28
Írásdíjakból	11,107.43
Részvény átírási díjból	23.50
Késedelmi kamatokból	158.88
Magyar vasuti kölcsönkötvények eladásából	10,475.—
Zálog levelek eladásából	68,637.50
Ugyanazok kamataiból	3,062.72
Magyar ált. hitelbank részvény kamataiból	582.50
Magyar ipar papírok kamataiból	490.—
Angol-Magyar bank részvény kamataiból	202.08
Pécs-barcsi vasutikötvények eladásából	18,500.—
Vasuti elsőbbségi „ kamataiból	4,516.95
Álföld-fiumei vasuti részvények „	1,568.—
Magyar vasuti kölcsön kötvények „	12,308.41
Első magy. ált. bizt. társulattól	147,989.13
Első „ „ társulati részvények kamataiból	1,125.—
Intézeti ház eladási árából	8,160.—
Északkeleti vasuti részvények eladásából	30,550.—
Ugyanazok kamataiból	2,659.62
Erepenéz és szelvény üzletből	104.33
Házbérből	162.50
Pécs-barcsi vasuti kötvények kamataiból	1,021.53
Nyugdíj alapra befolyt	1,500.—
Tartalék „	384.—
Békési fiók-pénztártól	2,000.—
Orosházi „	2,000.—
Békési fiók-pénztár forgalma máj. 1-től dec. 31-ig 1869.	236,242.35
Orosházi fiók-pénztár forgalma július 1-től dec. 31-ig 1869.	44,702.68
Összesen	2,446,752.43

K i a d á s.

Betétek visszafizetésére	771,852.—
Betétek folyó kamataira	3,017.63
Leszámitolt váltókra	909,583.—
Jelzálogos kölcsönökre	94,420.—
Előlegekre	29,416.—
Tisztí és szolga fizetésekre	2,300.—
Lakbérre	500.—
Felszerelésekre	329,96

Irodai szükségletre	96.93
Adó- és bélyegre	1,595.79
Vegyés költségekre	565.73
Napi biztosi díjakra	435.—
Pesti magyar kereskedelmi banknak	9,517.77
Jótevény célokra	3,324.—
Osztalékra	15,984.—
Tisztelet díjak és jutalmazásokra	1,900.—
Magyar ipar papirokra	2,833.27
Vasuti elsőbbségi kötvények vételére	29,925.—
Ugyanazok kamataira	627.—
Álföld-fiumei vasuti részvények vételére	29,064.—
Ugyanazok kamataira	345.34
Pesti magy. ker. bank kölcsöne kamataira	46.53
Első . . . ált. bizt. társulatnak	75,579.47
Ugyanannak kölcsöne kamataira	3,836.11
Békési fiók-pénztárnak	117,970.—
Oroszázi	26,300.—
Pénztár maradvány dec. 31-én	34,442.87
Békési fiók-pénztár forgalma máj. 1-től dec. 31-ig 1869.	236,242.35
Oroszázi fiók-pénztár forgalma jul. 1-től dec. 31-ig 1869.	44,702.68
(Vége köv.)	Összesen 2,446,752.43

Hetivásári tudósítás.

Gyula mart. 25. Mindamellett, hogy a katolikusoknak ünnepe volt, a már járhatókká lett utakon a vidékről meglehetősen piac gyűlt össze. Gabonafélék 180—190 szekeren jobbra búzát, árpát, és kukuricát hoztak; — továbbá fát 15—20, szénát 6, tövis boronát 4, szenet 3, zöldséget 3, almát s aszalt gyümölcsöt 6, meszet 10 szekeren hoztak. A pesti legújabb áresökkenés miatt a kereskedők az elég mérsékelt itteni árakon sem merészték venni a búzát; csak is a fogyasztók, voltak kiesiben a vásárlók. Árpát vetni, kukuricát hízalásra 4.80—5 frtig vették köblönként, de a behozott mennyiségek semmiből el nem keltek. Széna rudasát egy mázsára becsülve, 2.50—3 frtig tartatott. Az oláhok az épebb alma 1½ vékás zsákját 4—4.80 krig adogatták. A legszebb palotai krumpli vékája 1.80 kr, az idevalóé 1.20—30 kron kelt. A makói szép vereshagyma vékája 2.30—40 kr. A szénnek kis zsákja 90 kr, egy közönséges tövis borona 1.50—60 kr, szélesebb és jobb, sűrűbb kötésű 2 frt. A hal keresett volt, de csak egy-egy ujnyi hitvány

volt valami kevés, s még az is 25 kron kelt, — az apró csik itcége pedig 20 kron. Marha, ló és sertés jóval több volt, mint a mult heten. Ló nehány darab szántásra, fuvarzásra közép áron vétetett, sertésféléből az apró 8—10 hetes malacok és az 1 éves süldők keltek leginkább mérsékelt árakon, a javított fülhúsakból alig 4—5 db találván közép áron vevőre. Sz. I.

Érték- és váltó-árfolyam

a bécsi es. kir. nyilvános tőzsdén, martius 24-én 1870. (Eredeti távirat.)

Pénzremek és váltók.

Cs. kir. arany	5.85
Ezüst	121.15
Napoleonkor	—
Londoni váltók	124.10

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

HAJÓSSY OTTO.

HIRDETÉSEK

Csorvási határban fekvő,
312 holdra terjedő, solid materia-
léből készült gazdasági épületek-
kel ellátott birtok
szabad kézből eladó.
Bővebb értesítést e lap szerkesztőségénél
nyerhetni. (39) (3—1)

A (40) (1—3)

„Fekete Sas”
vendégfogadóban,
minden nap kis adag **villás reggeli**,
folytonosan
friss tormás virstli,
minden **pénteken** jó **paprikás-hal**
és hozzá illő magyarati jó bor, egy-
szintén
friss kőbányai sör
egész nyáron által kapható. Ebédre
kosztosokat elfogad.
Molnár János,
vendéglő-tulajdonos Gyulán.

400 köből
vetni való árpa
köblönként vagy nagyobb meny-
nyiségben eladó.
Venni szándékozók jelentkezzenek
Mojsisovits Vilmos
mérnök urnál.
38) (2—3)

Pályázat.

Alant jegyzett vezérügynökségnél a kül-
szolgálatra alkalmas tisztviselők állandó fize-
tés mellett elhelyezést nyerhetnek.
Erre vállalkozók eddigi foglalkozásukról
tegyenek ajánlataikban körülményes jelentést.
Jótállást kimutató egyéniségek elsőszéggel
birnak. 34)

Az „ANKER,”
magyar-, tót- és horvátországi
vezérügynöksége.
Pesten, régi színháztér
4. sz.

Friss tormásvirstli.

35) A (3—3)

„Magyar király”
szállodában
minden **vasárnap, kedd** és
csütörtökön
friss tormásvirstlit
Salvaladét,
és kitűnő jó, kőbányai sört
preskribál
Herodek Lipót,
szálloda tulajdonos.

Kánikulában is hideg sör!

Friss pariser fontja 70 kr.

Friss Salvaladé!

SZOLYVAI savanyu-viz.

Minden eddig ösmert ásványos vizek kö-
zött legtisztább Soda-viz, vas-részekről egészen
ment, így az üveg alján iszapos rozsdás ülepe-
dést nem csinál, ize annyira kellemes, hogy
savanyu borokkal a szomjas gyomorban köz-
mondás szerint vérré válik, — kapható
36) (3—3)

Gyulán, Ferenczy Alajos urnál.
Szolyva u. p. Polena, marc 6, 1870.
Bertalan Pál,
szolyvai forrás bérlője.

KELLER és ZSITVAY
ujon nyitott női divat kelme raktárunkban
Pesten Szervitater 6. szám.
Laky A. ékszer árus mellett.

A legjutányosabb áron mindennemű női ruhakelmék,
beszövött francia **Shawlak**, angol **plaidok**, chinai **creponken-
dők**, sima francia lyoni **selyem kelmék** minden színben és mi-
nőségben, kész női **felöltök** és más itt elő nem sorolt női di-
vatezkek a legjobb minőségben kaphatók.

Vidéki megrendelések a legnagyobb pontossággal és gyor-
san teljesítenek, nemkülönbén ruhák elkészítése a legújabb di-
vat szerint eszközöltetik, melyhez egy mintaderék és az alj hosz-
mértéke beküldése szükséges.

26) (12—12)

NAGY FERENCZ

könyvkereskedő Gyulán főut Aleser (Paulovitz-
féle) házában, ajánlja a n. é. közönség becses fi-
gyelmébe az alább következő legújabb irodalmi
jelenségeket:

Corvin papok tüköre ára 2.60 kr.
Barátfülek 1-ső füzet ára 80 kr.
A pápa és az egyetemes zsinat írta Janus ára 2 ft.
Utazás keleten a világosi napok után írta Szemere B.
I. kötet ára 2 ft.
Lengyelország első felosztása írta Laboulaye 80kr.
Gyulai Pál költeményei füzeve 2, kötve 3 frt.
Dumas Sándor A pokol torla 2 köt. 2 frt.
Egy rendörkém titkos naplója ára 1.20 kr.
Pitaval azaz világhírű bűnesetek tára a Pitaval-féle leg-
érdekeseb esetei 2 köt. 3 frt.
Oktatási szabályzat a m. k. honvéd lovasság részére
2 frt.
Az egyház és a házasság egyh. történelmi tanulmány
tekintettel a polg. házasságra 60 kr.
Lehet-e reformpárt? 40 kr.
Magyar köztársasági bank írta Mudrony Pál 1 frt.
A socialis kérdésről nemz. gazd. tanulmány írta Lu-
gossy B. 1 frt.
Kölesönkönyvtár a magyar és német irodalom újabb
termékeivel folyton nagyobbítva.
Olvasás díj 1 óra 80 kr, negyedévre 2 frt mindig
előre fizetve 3 frt betétet együtt.